

dr hab. Przemysław Rafał Tomaszewski prof. ASP
Wydział sztuk Projektowych,
Instytut Wzornictwa
Akademii Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego
w Łodzi.

Recenzja rozprawy doktorskiej pt. "Projekt tożsamości wizualnej Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Aplikacja mobilna dla zwiedzających", wykonanej przez mgr Justynę Kraszewską pod kierunkiem dr hab. Ewy Pawluczuk, prof. ASP, wszczętej przez Radę Wydziału Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Recenzję niniejszą przygotowałem w oparciu o dostarczone mi następujące materiały:

- Egzemplarz rozprawy doktorskiej w formie papierowej i elektronicznej,
- Portfolio w formie elektronicznej,
- Prototyp aplikacji mobilnej w formie elektronicznej,
- Prototyp strony internetowej w formie elektronicznej.

Ukazany w portfolio **dorobek projektowy** Pani Justyny Kraszewskiej związany jest głównie ze wzorniczym projektowaniem komunikacji wizualnej, projektowaniem stron internetowych, projektowaniem aplikacji mobilnych. Składają się na niego 42 projekty zrealizowane od 2015 r. do roku 2022, jest to 15 projektów komunikacji wizualnej, 13 projektów stron internetowych, 5 projektów aplikacji mobilnych oraz projekty kilku plakatów, projekt serwisu radiowego, projekt serwisu internetowego, projekt instalacji w przestrzeni publicznej, projekt katalogu, projekt okładki i dwóch layoutów, to pokaźny dorobek zważywszy na siedmioletni okres w jakim powstały. Z pośród nader skromnej ilości zilustrowanych w portfolio projektów uwagę przykuwają: logotyp „inLAB” oraz identyfikacja wizualna „Marcin Klimek”.

Równie okazale prezentuje się **dorobek artystyczny** - udział w 15 wystawach zbiorowych oraz popularyzatorsko - organizacyjny - organizacja 28 warsztatów projektowych i 2 konferencji.

Nieco skromniej wypada doktorantka na niwie działań **naukowych**.

Recenzja rozprawy doktorskiej Pani Justyny Kraszewskiej pt. „Projekt tożsamości wizualnej Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Aplikacja mobilna dla zwiedzających” obejmuje część teoretyczną oraz projektową.

W wersji papierowej liczy 205 stron, składa się z wprowadzenia i pięciu rozdziałów:

1. Tożsamość wizualna a identyfikacja wizualna,
2. Aplikacje mobilne dla zwiedzających,
3. Analiza identyfikacji wizualnych oraz aplikacji mobilnych dla muzeów,
4. Analiza przykładów identyfikacji wizualnej muzeów okręgowych w Polsce,
5. Praca praktyczna (część projektowa),

kończącym jest Posumowanie a następnie bibliografia, Źródła internetowe, wykaz Firm oraz Spis ilustracji.

W skład części praktycznej wchodzi Prototyp aplikacji mobilnej oraz Prototyp strony internetowej - oba w wersji cyfrowej.

Ocena części teoretycznej

Lektura tej części rozprawy doktorskiej, pozwala umieścić opracowanie w kategorii prac, rozwiązujących problemy w oparciu o gruntowną i merytoryczną w przedmiotowych zakresach wiedzę teoretyczną.

Odnosząc się do struktury pracy, to jest ona zaprezentowana w klarowny sposób, w układzie czterech logicznie następujących po sobie rozdziałów.

Rozdział pierwszy

Zawiera niezwykle interesujące rozważania odnoszące się do natury designu a następnie do relacji pomiędzy pojęciami: Tożsamość wizualna i Identyfikacja wizualna. Oprócz informacji teoretycznych i ujęć definicyjnych, równie wyraźnie wybrzmiewa podejście praktyczne, skierowane na potrzeby działalności firmowej. „Ilustrując” zawieranie się pojęcia Identyfikacja wizualna w pojęciu szerszym jakie zajmuje Tożsamość wizualna, autorka przywołuje Waltera Landora i jego opracowania dla Mcdonald’s, General Electric, Bank of America, Levi Strauss, i FujiFilm. W pracach nad identyfikacją wizualną powyższych firm pioniersko zatrudnieni zostali konsultanci i projektanci tożsamości wizualnej czyli swoistej „wymowy organizacji. W tym miejscu można podsumować rozdział, stwierdzeniem zamieszczonym na samym jego początku cyt.

” Rozpoczynając rozważanie na temat projektowania graficznego należy określić, iż zalicza się ono do dyscypliny designu”.

Rozdział drugi

To opowieść o współczesnym zanurzeniu w świat cyfrowy - wirtualny, poparta przykładami aplikacji mobilnych stosowanych w: Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAM w Krakowie i Muzeum Narodowym w Warszawie oraz aplikacji niezależnych od zbiorów muzealnych takich jak DailyArt Dzienna Dawka Sztuki. Przykładowe aplikacje są tu dokładnie opisane i czytelnie zilustrowane. W kontekście rozwiązań zawartych w aplikacjach oraz dygitalizacji zbiorów muzealnych, autorka porusza kwestie edukacji i percepcji sztuki. Podaje oparte o wyniki badań najbardziej skuteczne sposoby zapamiętywania tych treści - pojawia się przykład aplikacji Gra Muzealna przeznaczona dla dziewięciu największych muzeów w Warszawie.

Na początku rozdziału pojawia się informacja o siedemdziesięciu procentach społeczeństwa korzystającego z zasobów sieciowych, następnie o zaletach tej technologii: szybkim dostępie, braku ograniczeń czasowych, a także terytorialnych - zestawiając te oczywiste fakty, w niebanalny oraz „elegancki” sposób uświadamiamy sobie, dlaczego młodzi, nie tylko wiekiem ale i umysłem ludzie są głównymi beneficjentami internetu. Czyż nie atrybutem młodości jest myśleć, że nie ma żadnych ograniczeń a szybkość jest ważną wartością.

Rozdział trzeci

Jest swego rodzaju manifestem postaw estetycznych oraz zawodowych Pani Justyny Kraszewskiej. Pieczołowitość z jaką przedstawia historię tożsamości wizualnej Stedelijk Museum w Amsterdamie pokazuje jak ważne są dla autorki fakty tą historię tworzące. Prezentowane przykłady rozwiązań znaków, typografii i innych elementów budowy formy wizualnej są dla Niej istotnym źródłem szeroko pojętych inspiracji. Jakże istotnym jest, również to że identyfikacją wizualną Stedelijk Museum zajmowali się uznani artyści. „Historia wizualna” Stedelijk Museum, jest można powiedzieć w przenośni, busolą wskazującą Pani Kraszewskiej kierunek artystycznego, projektowego działania - czy tylko w odniesieniu do opracowania projektu tożsamości wizualnej Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu i przeznaczonej dla zwiedzających aplikacji mobilnej - tego na razie nie wiemy.

Rozdział zamyka analiza identyfikacji wizualnej Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAM w Krakowie i stworzonych na jego potrzeby aplikacji mobilnych.

W rozdziale czwartym

Pani Justyna Kraszewska na wstępie prezentuje szereg uogólnionych konkluzji - płynących z kompleksowej analizy znaków wszystkich polskich muzeów okręgowych - z których najciekawszy merytorycznie wydają się wnioski, że cyt. „... możemy dostrzec, że sygnet często odnosi się do budynku, z którym związana jest dana instytucja.”

Następnie dokonuje analizy identyfikacji wizualnej trzech z dwunastu muzeów okręgowych w Polsce, są to: Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy, Muzeum Okręgowe w Toruniu i Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu.

W przypadku dwóch pierwszych placówek komentarze autorki oscylują wokół opisów elementów składowych identyfikacji wizualnych oraz ich nośników. Dane dotyczące Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu są bardziej szczegółowe co wraz z wieloma ilustracjami jest zakończeniem części teoretycznej jednocześnie stanowiąc logiczny wstęp do części następnej - praktycznej.

Podsumowując część teoretyczną należy podkreślić jej wyjątkowe walory poznawcze i edukacyjne. „Ścieżki projektowe” ukazane w sposób bardzo atrakcyjny - z perspektywy różnych podejść - jednocześnie precyzyjnie osadzone na osi czasu z uwzględnieniem szeregu zmieniających się kontekstów.

Nie mam uwag, poza jednym błędem literowym i jednym przestawieniem cyfr w dacie.

Ocena części projektowej

Prezentacja tytułowego rozwiązania projektowego poprzedzona jest opisem szeregu badań, których celem było: ustalenie grupy docelowej użytkowników, ustalenie preferencji grupy docelowej w odniesieniu do czytelności identyfikacji wizualnej Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu, ustalenie i analiza potrzeb pracowników muzeum odnoszących się do jego identyfikacji wizualnej. Dobór metod badawczych jest celowy i racjonalny.

Wyniki powyższych badań pozwoliły stworzyć założenia projektowe, zakres opracowania, koncepcję graficzną identyfikacji wizualnej. Prezentacja projektu aplikacji mobilnej dla zwiedzających poprzedzona jest opisem procesu projektowego opartego na modelu double diamond. Również prezentacja projektu strony internetowej poprzedzona jest opisem procesu projektowego.

Całość opracowanie - w formie papierowej - zawiera się w Księdze znaków, której elementy stanowią:

Logo - opis i symbolika wraz z wersjami alternatywnymi

- konstrukcja
- wersja minimalna
- pole ochronne
- wersja pionowa
- zestawienie z innymi znakami w ciągu poziomym
- zestawienie z innymi znakami w ciągu pionowym

Kolorystyka - wersje - wariant podstawowy i negatywowy

Typografia - opis - Gaultier regular, Gaultier bold

- zasady stosowania
- uwagi do stosowania fontu Gaultier
- stosowanie w sieci
- stosowanie w przestrzeniach wystawowych

Ilustracje – Landmarki

Druki akcydensowe - wizytówka

- papier firmowy
- koperty
- teczka

Materiały promocyjne - identyfikator, bilet, zaproszenie, broszury, plakat (4 warianty), kalendarz, rollap, pocztówki i znaczki pocztowe, flagi, torby, kubki, przypinki, smycz, koszulki, magnesy, notesy z długopisem

Prezentacja multimedialna - slajd tekstowy

- slajd z tekstem i zdjęciem
- slajd ze zdjęciami
- slajd zamykający
- stopka e-mail

Oznaczenie przestrzeni - oznaczenie pokoiów

- oznaczenie zewnętrzne
- wzór podpisu pod obiektem muzealnym

Aplikacja mobilna dla zwiedzających - projekt graficzny aplikacji

/ Prototyp aplikacji mobilnej dołączony w formie elektronicznej /

Strona internetowa - projekt graficzny strony

/ Prototyp strony internetowej dołączony w formie elektronicznej /

Podstawa większości identyfikacji wizualnych - logo - przedstawia się interesująco. Konstrukcja sygnetu oparta tu została na silnie zsyntetyzowanych wizualnych elementach budowli (w założeniu gotyckiej) z akcentami dynamizującymi jego podstawę - imitującymi przestrzeń architektoniczną. Nawiązuje do wyglądu budynku głównego Muzeum wywołując pozytywne, pożądane skojarzenia oraz interpretacje. Zastosowany w logo i w całej identyfikacji font - Gaultier regular / Gaultier bold - jest krojem jednoelementowym, o dużych możliwościach adaptacyjnych w odniesieniu do skali, ilości tekstu i różnorodności jego składu, jak również wielości nośników.

Zaproponowana kolorystyka w postaci kodu kolorystycznego przypisującego inny kolor każdemu z ośmiu oddziałów Muzeum budzi moje wątpliwości. Uważam za słabo dostrzegalne różnice kolorów pomiędzy parami oznaczeń następujących oddziałów muzeum: Galeria Marii Ritter vis Miasteczko Galicyjskie, Gmach Główny vis Muzeum Nikifora, Muzeum Pienińskie vis Muzeum Lachów Sądeckich. Pierwsza z wymienionych par wykazuje najwyższe podobieństwo kolorów mogące skutkować łagodną konfuzją poznawczą bądź pomyłkami.

W „realnych” warunkach funkcjonowania systemu i będącego jego częścią kodu kolorystycznego potencjalny użytkownik nie często ma okazję oglądać kod „w całości” tak aby mógł porównać kolory w tym samym czasie w jednym akcie poznawczym - przeważnie styka się z pojedynczymi elementami kodu (oznaczeniami kolorystycznymi) i pozostaje mu tylko polegać na tzw. śladach pamięciowych.

Nie budzą żadnych zastrzeżeń rozwiązania wizualne zastosowane w projektach druków akcydensowych, materiałów promocyjnych oraz prezentacji multimedialnej.

Wysoki poziom graficzny i funkcjonalny przedstawiają rozwiązania pozwalające zaimplementować zaproponowany system identyfikacji wizualnej do internetu - w efekcie oglądamy zachwycające a jednocześnie wysoce użytkowe prototypy: Aplikacji mobilnej dla zwiedzających i Strony internetowej.

Powstał system szeroki, wielonośnikowy i kompleksowy, jednocześnie niezwykle klarowny oraz czytelny ponadto „epatujący” pozytywnym klimatem. W relacjach pomiędzy rozwiązaniami wizualnymi poszczególnych jego części dostrzegamy subtelną harmonię racjonalizmu. Może stać się przyjazny wszystkim jego beneficjentom.

KONKLUZJA

Analiza całości pracy doktorskiej mgr Justyny Kraszewskiej pozwala na uznanie jej za merytorycznie wartościową w znaczeniu profesjonalnym oraz edukacyjnym. Wysoko oceniam aspekty teoretyczne, pracy jak i jej praktyczne zastosowanie. Praca niewątpliwie posiada wszelkie cechy twórczego, autorskiego rozwiązania oraz stanowi oryginalne rozwiązanie problemu opartego o opracowanie projektowe, jednocześnie ukazuje wysoki poziom wiedzy teoretycznej autorki i kwalifikacje do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej.

Po zapoznaniu się z całością przedstawionej dokumentacji, stwierdzam że praca doktorska Pani mgr Justyny Kraszewskiej pt. „Projekt tożsamości wizualnej Muzeum Okręgowego w Nowym Sączu. Aplikacja mobilna dla zwiedzających” spełnia wymagania zawarte w dz. U. Poz. 261. Tym samym, popieram wniosek o przyznanie Pani mgr Justynie Kraszewskiej stopnia doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.